

הרשטיק נשארת בדגניה

בית-המשפט ביטל את החלטת האסיפה לסילוקה של רינה הרשטיק, קבע שאין למנוע ממנה את התקציב האישי, ומתח ביקורת חריפה ביותר על מוסדות הקיבוץ

אורנה יוסף בוחבוס, קרני עמיעד

בית משפט השלום בטבריה מתח ביקורת חריפה על התנהגותו של קיבוץ דגניה ב' כלפי חברת הקיבוץ, רינה הרשטיק, אמו של הראל הרשטיק, המרצה מאסר עולם בגין רצח לוכד הנחשים, יעקב סלע ז"ל. פסק הדין, שניתן בשבוע שעבר על ידי השופט יובל שדמי, ביטל את החלטת הקיבוץ

כירות".

השופט גם מתח ביקורת כלפי ניהול ועדת חקירה שהקים הקיבוץ בנושא. הרשטיק ביקשה למצות את זכותה למנות נציג מטעמה בוועדה, ומשלא נמצא בקיבוץ חבר שיהיה מוכן לייצגה, ביקשה למנות חבר תק"ם – אולם הקיבוץ התנגד. "מזכירות הקיבוץ פעלה כמי שכלה ונחרצה עימה

קשה ביותר. "אנחנו שוקלים את המשך צעדינו לאור ההחלטה, ובהחלט קיים סיכוי לעירעור".

מה באשר לביקורת שמתח השופט על הקיבוץ, שנהג ברירה שלא בתום לב? שחף: "מי שלא נהגה בתום לב היא רינה עצמה. היא כל הזמן הכשילה נסיונות לפשרה, ועשתה הכל כדי שאסיפת הקיבוץ בענייני

תזכורת

באפריל 96 נרצח לוכד הנחשים יעקב סלע בידי הראל הרשטיק, בן קיבוץ דגניה ב', (בסיוע צעיר בשם דני קניג), בעקבות סיכסוך על חוב כספי. החיפוש אחר גופתו של סלע וחשיפת פרטי המקרה (רצח בדם קר) זיעזעו את הציבור הישראלי. יעקב סלע, שהיה מומחה לנחשים וחוללים, קיים קשרים רומנטיים עם רינה הרשטיק מדגניה ב' – אימו של הראל. הרשטיק נחקרה על מעורבותה בפרשה, נעצרה למשך 13 יום, ושוחררה למעצר בית בתנאים מגבילים למשך שנתיים. כל אותו זמן התנהל משפט בעניינה, בסופו הוחלט לגזור עליה 18 חדשי מאסר בעוון שיבוש הליכי משפט והתחזות לאדם אחר, הדחה בחקירות באיומים, וסחיטה באיומים. הרשטיק ריצתה עשרה חודשים לאחר שנוכה שליש מעונשה בגין התנהגות טובה. היא השתחררה במאי 99 ומאז היא מתגוררת בקיבוץ, מחוסרת עבודה, מנהלת מאבק משפטי נגד החלטת המזכירות והאסיפה להוציאה לאלתר מדגניה. את שעות הפנאי היא מקדישה לכתיבת ספר על פרשת הרצח וספיחיה. הראל הרשטיק, בנה, מרצה מאסר עולם בכלא איילון ללא קיצוב זמן.

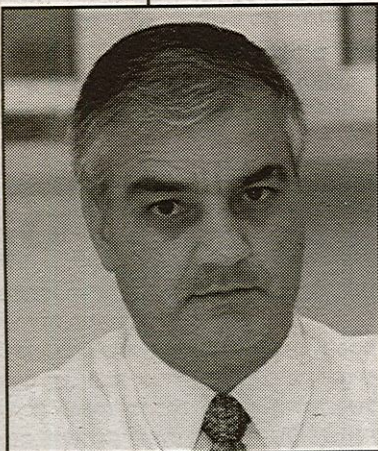

רינה הרשטיק. ניצחה את הקיבוץ

שלושה תקדימים

אורי גלבו, סניגורה של רינה הרשטיק, על תקדימי פסק-הדין הנוגעים למערכת היחסים שבין הקיבוץ לחבר

עו"ד אורי גלבו, סניגורה של רינה הרשטיק, אומר שיש כמה הישגים תקדימיים בפסק הדין, בעיקר בנושאים הנוגעים למערכת היחסים שבין הקיבוץ לחבר. "החשוב ביותר", אומר גלבו, "שבית המשפט מסוגל להפוך על פיה החלטת אסיפה גורפת שהתקבלה ברוב גדול". התקדים השני על-פי גלבו הוא שבית המשפט נתן דעתו על כך שהעבירה של הרשטיק לא בוצעה כלפי הקיבוץ, ועל כן היה צריך הקיבוץ לנהוג אחרת לגבי הוצאתה מהקיבוץ. התקדים השלישי העולה מפסק הדין, אומר גלבו, "הוא שחבר קיבוץ המרצה עונש בכלא – זכאי לתקציב מלא ושמי-רת כל זכויותיו, ואין סיבה שיענש פעמיים". עוד מספר גלבו כי כבר בתחילת הקשר עם רינה הרשטיק ידע להצביע על חוסר תום הלב שנוהג איתה הקיבוץ. "הם סימנו מטרה ואז חיפשו את האמצעים לפגוע בה. בראיות שהבאנו בפני בית המשפט הוכחנו שכל הדרכים הובילו לאותה נקודה. אני גאה בפסיקת בית המשפט".

גלבו. חבר היושב בכלא זכאי למלוא הזכויות

נה לא תקוים וכדי שוועדת החקירה לא תקום. אנחנו נהגנו על-פי רוח התקנון, בהגירת, והודענו לרינה 30 יום מראש שיש כוונה להוציאה מהאגודה השיתופית. פסיקת בית המשפט לא תשנה את דעת הציבור בקיבוץ ביחס לרינה הרשטיק. החברים לא מוכנים שהיא תמשיך להתגורר פה".

רינה הרשטיק חשה הקלה גדולה בעקבות פסק הדין. "אני תקווה שאולי סוף סוף גם החבר הקטן, כמוני, יוכל להתמודד עם מערכת מאסיבית ודורסנית כמו הקיבוץ. עובדה, לא תמיד הכוח החברתי והפיננסי מנצח. לא ויתרתי, נלחמתי כמו לביאה, ובסוף ניצחתי".

יהיה לך קל לחיות בקרב קהילה שלא רוצה אותך כחברה? הרשטיק: "זו שאלה שעוד לא נתתי את דעתי עליה. עלי לשקול את צעדי. כל חיי גרתי בקיבוץ, אני אוהבת את המקום, ויש לי רצון לשקם את חיי ולהזדקן בשיבה טובה. כבר שנתיים שלא קיבלתי גרוש מהקיבוץ, אוימתי בנידויים וחומות, ועכשיו אני דורשת פיצוי על הסבל. רק מעטים מתקשרים אלי ומעודדים, אבל גם זה משהו במצבי".

לדחוק את הקץ ולסיים את הליך הוצאתה של הנתבעת מהקיבוץ במהירות הגדולה ביותר, ומבלי לתת משקל מתאים לזכויותיה של הנתבעת", פסק השופט שדמי.

גם בנוגע לעילת הדחתה של הרשטיק מהחברות בקיבוץ – הרשעתה בפלילים – מתח השופט ביקורת. לדבריו, לא התחשב הקיבוץ במגבלות הפיזיות של הרשטיק ובמידת יכולתה להתאקלם מחוץ לקיבוץ. כמו כן קבע השופט כי גם אם הורשעה הרשטיק בדיון, הרי שמוותר היה להתחשב בעובדה כי ביצעה את העבירות לא נגד הקיבוץ.

השופט שדמי חייב את קיבוץ דגניה ב' להעמיד לרשות הרשטיק את התקציב האישי השוטף שהיה מיועד לה בתקופת מאסרה בכלא. הוא דחה את טענת הקיבוץ כי התקציב האישי לא הועבר בתקופת מאסרה והואיל ולא היה לה צורך בו, וקבע כי הערבות ההדדית בין קיבוץ לחבריו ממשיכה להתקיים גם כאשר חבר מרצה מאסר בכלא.

נהגנו בהגינות

בשבת האחרונה התקיימה בדגניה ב' אסיפת חברים, ובה הביעו רבים את זעמם על כך שלחלטת אסיפה אין שום ערך, והתפלאו על בית המשפט שכופה על הקיבוץ לחיות עם אדם, שרוב מוחלט של החברים מתנגד להימצאותו במקום.

בתישבע שחף, מזכירת דגניה ב', מוחה על שבית המשפט פירסם בעיתונות וברדיו את פסק הדין לפני שמזכירות הקיבוץ קיבלה אותו לידיה, ומספרת שתחושת חברי הקיבוץ

לסלק את הרשטיק משורותיו. "ההליכים במוסדות הקיבוץ אשר הובילו להחלטת האסיפה היו בלתי ראויים ונעשו שלא בתום לב ושלא בדרך המקובלת", קבע השופט שדמי בפסק הדין.

המאבק בין דגניה ב' ורינה הרשטיק החל לפני כשנתיים, לאחר שיחרורה מבית הסוהר. "הקיבוץ החליט שהוא לא רוצה אותי בתוכו. מאותו רגע עשה הקיבוץ הכל כדי לשבור את רוחי ולגרור לי לעזוב, הן באמצעות נידוי חברתי והן על ידי מניעת תקציב מינימלי", סיפרה הרשטיק.

האסיפה הכללית של הקיבוץ החליטה, ברוב של 173 חברים (מול 2), להפסיק את חברותה של הרשטיק. הקיבוץ טען כי סילור קה נעשה בהתאם לתקנות ולנהלי הקבוצה, ואילו הרשטיק טענה כי ההחלטה ניתנה שלא כדין ולכן יש לבטלה.

השופט שדמי מתח ביקורת על הליכי קבלת ההחלטות בעניין סילוקה של הרשטיק. באחד המקרים סירב הקיבוץ לבקשתה לדחות ישיבת מזכירות שדנה בעניינה, ולכן התייחס השופט כשאמר: "לא היתה הצדקה לכך שיש ישיבת המזכירות לא נענתה לבקשת הנתבעת. מבחינתה של הנתבעת מדובר היה בהליך הכרוך כמעט ב'דיני נפשות', כאשר מבקשים להרחיקה ולהוציאה ממקום מגוריה, שבו היא חיה מזה שנים רבות. כמו כן הקציב הקיבוץ לנתבעת חמישה ימים בלבד לצורך מימוש זכותה להופיע בפני המזכירות ולהשמיע את טענותיה. משמעות הדבר היא שלנתבעת לא ניתנה למעשה הזכות היסודית על-פי כללי הצדק הטבעי להישמע בפני המזכירות".